

Ренесанс в європейській культурі та його особливості в Україні

Лекція 5

План

1. Гуманістичний характер ренесансної культури.
2. Особливості Північного відродження.
3. Реформація та її вплив на духовну культуру.
4. Ренесанс у мистецтві України.

Гуманістичний характер ренесансної

Відродження або Ренесанс – це широкий ідеологічний і культурний рух, що виник у країнах Західної Європи у процесі їх переходу від епохи Середніх віків до Нового часу.

Назва епохи пов'язана з прагненням передових людей того часу відродити культурні традиції античності.

Гуманізм (від лат. *humanus* – людський, людяний) спочатку виникає як світське вільнодумство епохи Відродження.

Започаткований у середині XVI ст. передовими мислителями Італії, він швидко поширився по всій католицькій Європі й став головною течією в тогочасному духовному житті, впливаючи на філософську, етичну, естетичну думку, на мистецтво Відродження впродовж XIV- XV ст.

Передумови розвитку культури Відродження та ідей гуманізму:

- ❖ Незалежна політика, демократичні порядки міст-держав Італії;
- ❖ Потреба в розвитку техніки, природознавства, математики;
- ❖ Звільнення особистості від середньовічної несвободи, станової замкнутості та забобонів, від обмежень сільської громади та цеху, родових і сімейних традицій;
- ❖ Формування чисельної групи представників розумової праці й людей, зайнятих літературою і мистецтвом

Характерні ознаки культури Ренесансу

1. світський, нецерковний, характер культури Відродження, що було наслідком секуляризації (звільнення) суспільного життя загалом;
2. відродження інтересу до античної культурної спадщини, яка була майже повністю забута у середні віки;
3. створення людської естетично-художньої спрямованості культури на протигагу релігійній домінанті у культурі середніх віків;
4. повернення у власне філософських дослідженнях до античної філософії і пов'язана з цим антисхоластична спрямованість філософських учень Відродження.

В Італії XIII – XIV ст. формуються нові суспільно-політичні відносини

Близько двох десятків міст Італії, найбільшим із яких була Флоренція, у середині XIII ст. стають самостійними державами республіканського типу, громади яких називають “комунами”. У містах-комунах зростає роль органів демократичного самоврядування, політичних партій, ремісничих цехів і торгівельних гільдій.

Перетворення, що відбувались у суспільному житті, приводили до влади нових людей. Їхніми основними ознаками стають не стільки знатне походження, титули, скільки особиста підприємливість, що межує з авантюризмом, сміливість, відвага, активна творча натура. Ці люди були чужі всіляким релігійним забобонам, світським правилам.

Життєвим принципом, новою святою трійцею їх релігії, як помітив Данте Аліґ'єрі, стають “вдача, хоробрість, свобода”.

Винаходи в епоху Ренесансу

Три винаходи визначили обличчя нової епохи: друкарський верстат, компас і артилерія.

Результатами їх застосування були поширення й примноження знань, великі географічні відкриття, ріст національних монархій, що за півтора сторіччя перетворили європейський світ.

У середині XV ст. німецький винахідник Й. Гутенберг (1406 – 1468 рр.) започаткував книгодрукування в Європі, що сприяло поширенню гуманістичних ідей.

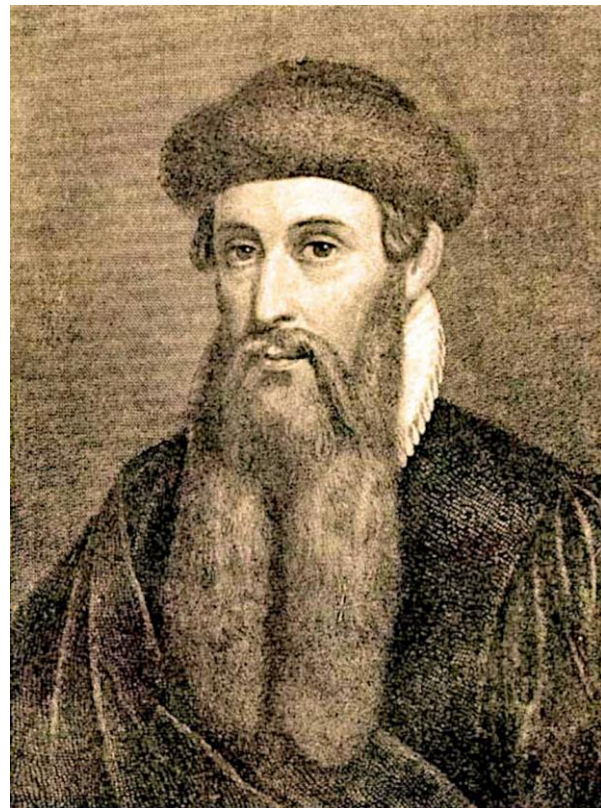

Йоганн Гутенберг (1406 – 1468 рр.)

Німецький першодрукар, ювелір і винахідник. Народився в Майнці. Прецизійний механік шляхетного роду.

У середині 1440-х років створив спосіб друкарства рухомими літерами (від лат. *litera*), що зазнав значного поширення.

Започаткував книгодрукування в Європі, що сприяло поширенню гуманістичних ідей.

Найповніше й найпоєлїдовніше еволюція Відродження проходила в Італїї, де чїтко вирїзняються чотири її етапи:

- ❖ **Проторенесанс** (остання третина XIII – початок XIV столїття, перїод, пїд час якого з’явилися першї ознаки якїсних змїн у культурному процесї) та власне
- ❖ **Вїдродження**, у якому розрїзняють:
 - ❑ **раннє** (початок XIV – 90-тї роки XV ст.),
 - ❑ **високе** (90-тї роки XV – початок XVI ст.),
 - ❑ **пїзнє** (40-ї роки XVI – початок XVII ст.).

В Україні ренесансний вплив був значним, але не всеосяжним, правомїрно користуватися термїнами :

“українська культура доби Ренесансу”

“Ренесанс в українській культурї”

У мистецтві, літературі, науці, культурі почалась епоха золотого віку

Утверджувалося нове розуміння світу, зв'язків природи, суспільства і людини.

Відбувалося становлення нового типу особистості – розкріпаченої індивідуальності, якій властиві почуття свободи, самоцінності, розмаїття внутрішнього світу.

Відродження античного мислення і науки.

Ренесанс – це світська культура і водночас світогляд, що визнавав пріоритетними земні уподобання людини. Піднесення значення краси, насамперед краси чуттєвої. Глибоке пізнання природи, людини, космосу характерне майже для всіх представників Відродження. Практичного значення набула різнобічна освіченість митця, його обізнаність у різних галузях наукових знань, зокрема математиці, пріоритет якої визнавався в античності й Середньовіччі.

Ідейною доміантою Відродження стає антропоцентризм, із позицій якого людина є центром Всесвіту, найдосконалішим творінням природи, а весь навколишній світ – творінням рук не тільки Божих, але й людських

Проголошується особисте право людини на задоволення звичайних земних потреб, на свободу, на насолоду життям. На перший план було висунуто індивідуалізм, прагнення до розмаїтості, культ геройства і слави, прагнення до гармонії фізичного здоров'я, людської краси і духовності.

Велику увагу було приділено взаємозв'язку внутрішнього світу людини з природою; здатності людини до всебічного пізнання і творчої діяльності; проблемі віротерпимості у конфесійно-релігійній приналежності; зрештою, визнанню більшістю пізньоренесансних діячів самостійності і свободи науки.

Любов до науки і мистецтва охопила найвищі освічені сфери і перетворилася в окремий культ. Людина, котра бажала бути гідною свого часу, повинна була знати латинь і грецьку мову, античну літературу (історичну, філософську, художню), уміти писати віршами та прозою, бути хоч трішки музикантом, мати нахил до малювання та знати малярство, бути відмінним вершником, фехтувати, метати списа, добре бігати, грати в м'яч. Благородність людини має визначатися не стільки завдяки походженню і заможності роду, скільки завдяки особистій гідності та індивідуальності.

Гуманізм

Важливу роль у формуванні ренесансного гуманізму відіграла антична традиція, схиляння перед досягненнями древніх греків і римлян.

Гуманісти не просто дуже багато робили для збереження, вивчення древніх рукописів, пам'яток мистецтва, вони вважали себе прямими спадкоємцями античної культури з її абсолютно іншим, ніж християнське, ставленням до життя

Гуманізм Ренесансу – типова свідомість, для якої характерні вільнодумство та світський індивідуалізм

Поняття “**гуманізм**” (лат. *humanus*— людський, людяний) філософська література трактує у двох значеннях.

У широкому – це система ідей і поглядів на людину як найвищу цінність.

У вузькому – прогресивна течія західноєвропейської культури доби Відродження, спрямована на утвердження поваги, гідності й розуму людини, її права на земне щастя, вільний вияв природних людських почуттів і здібностей.

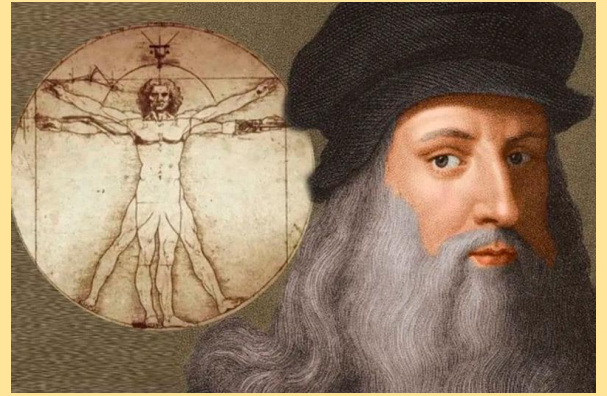
Ідеї гуманізму у творчості письменників

Зачинателем гуманістичного руху вважається італійський громадський діяч і демократ Колюччо Салютаті (1331 – 1404 рр.).

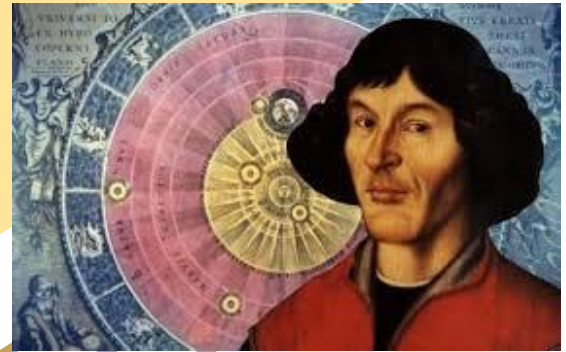
Одну з основних ідей нового гуманістичного світогляду розвинув італійський філософ Мірандола (1463 – 1494), зазначаючи у творі “Промова на гідність людини”, що людина сама творить свою долю.

Великими гуманістами були відомі італійські письменники Данте Аліґ'єрі (1265 – 1321), Франческо Петрарка (1304 – 1374), Джованні Піко делла Мірандола (1403 – 1494).

У їхній творчості вперше так сильно прозвучала ідея цінності земного життя, накреслюється ідеал ренесансної людини – високої духовно, прекрасної фізично, вільної у виборі життєвої позиції. Духовні та земні прагнення людини урівнюються.

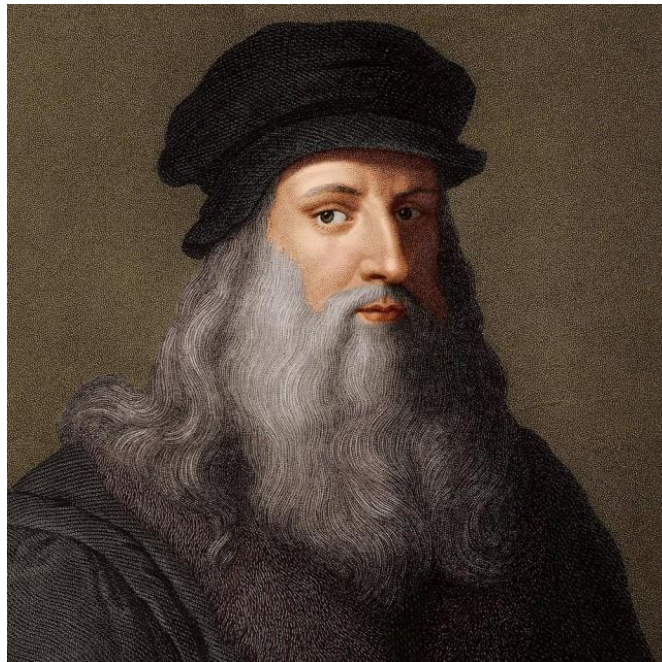

“Титани Відродження”

Леонардо да Вінчі (1452 – 1519)

італійський
художник і
вчений,
винахідник,
письменник,
музикант

“Мона Ліза”

“Дама з горностаєм”

“Мадонна з немовлям”

«Мона Ліза» («Джоконда»)

(італ. *Mona Lisa, La Gioconda*,
фр. *La Joconde*)

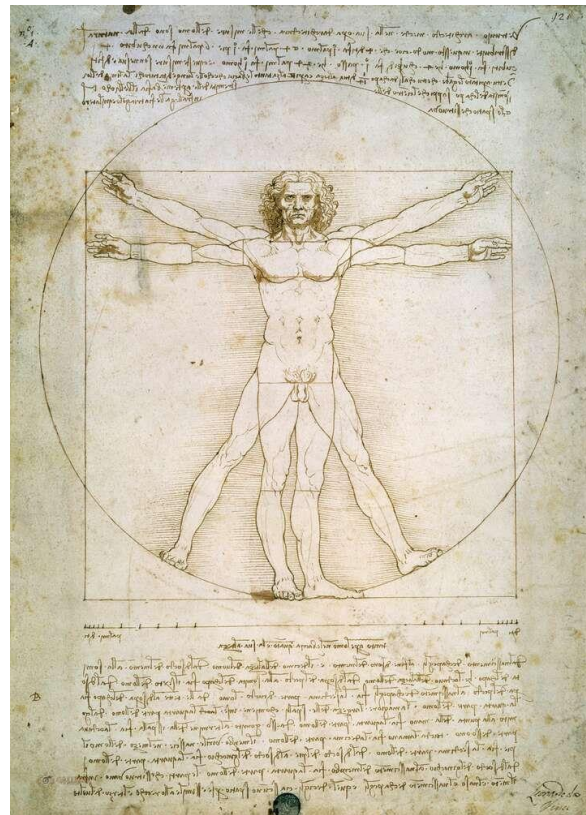
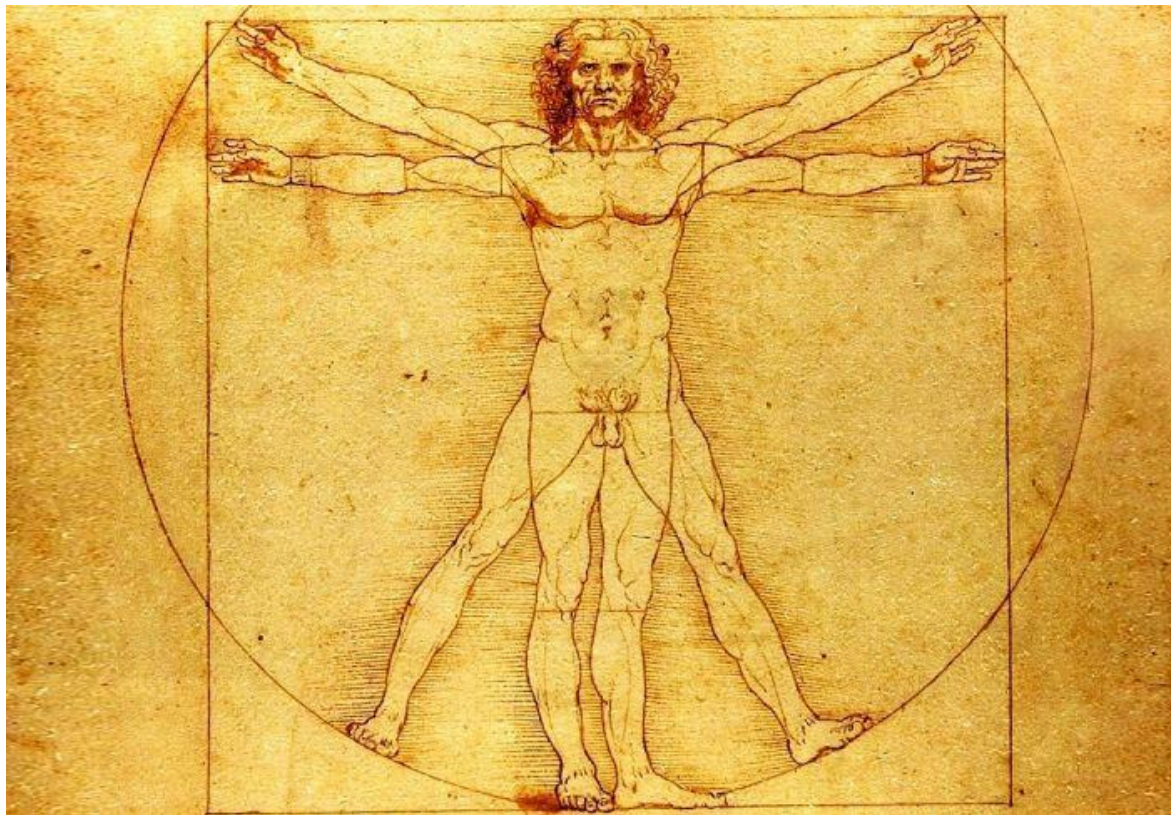
Картина італійського художника Леонардо да Вінчі; написана близько 1503 року; є одним із найвідоміших і безцінних творів живопису у світі; належить до епохи Відродження.

Повна назва: «Портрет пані Лізи дель Джокондо» (італ. *Ritratto di Monna Lisa del Giocondo*).

“Таємна вечеря”

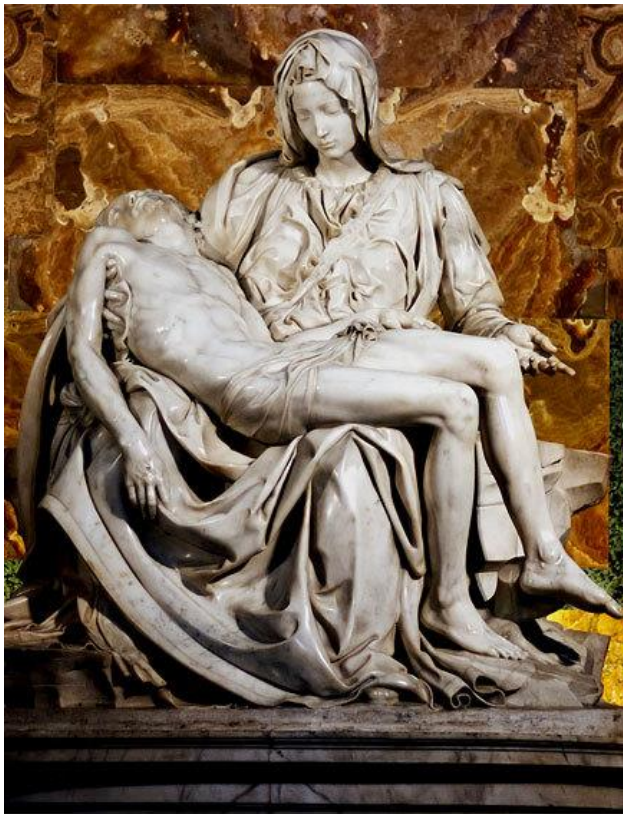

Картина "Вітрувіанська людина (Homo vitruvianus) - Леонардо да Вінчі (Leonardo da Vinci)"

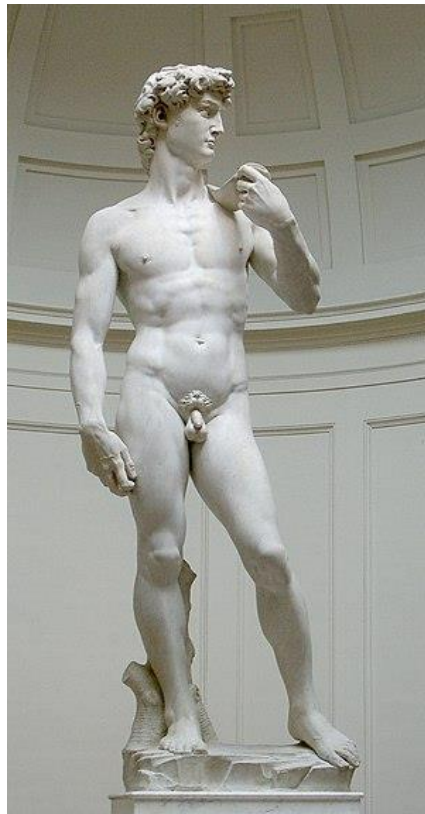
**Мікеланджело
Буонаротті
(1475 – 1564)**

Один з найвідоміших
скульпторів, художників,
поетів, художників і
архітекторів епохи
Відродження.

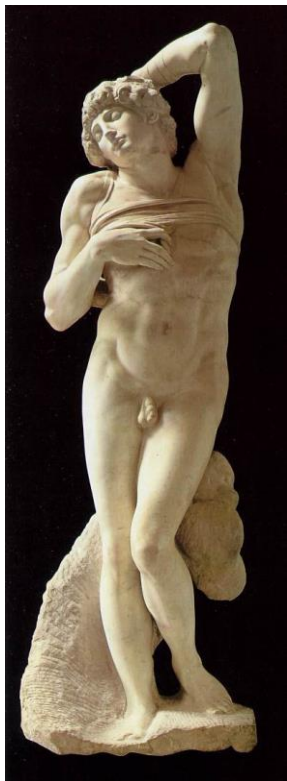
«П'єта»

«Давид»

«Мойсей»

“Помирающий раб”

“Скованный раб”

“Раб, який рве пута”

“П'єта II”

“Мадонна Брюгге”

Фреска "Створення Адама"

“Всесвітній потоп”

«Мадонна Доні» (італ. *Tondo Doni*)

Єдиний збережений до нашого часу закінчений станковий твір італійського скульптора і художника Мікеланджело Буонарроті.

Тондо 120 см в діаметрі з зображенням Святого Сімейства.

Експонується в Уффіці.

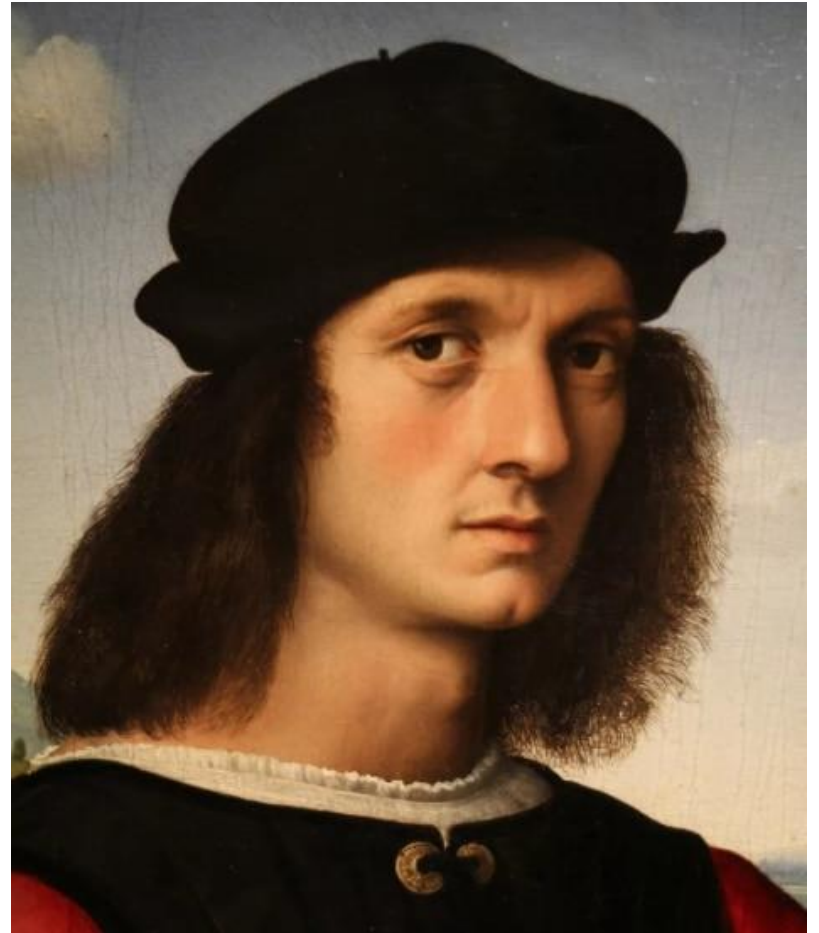

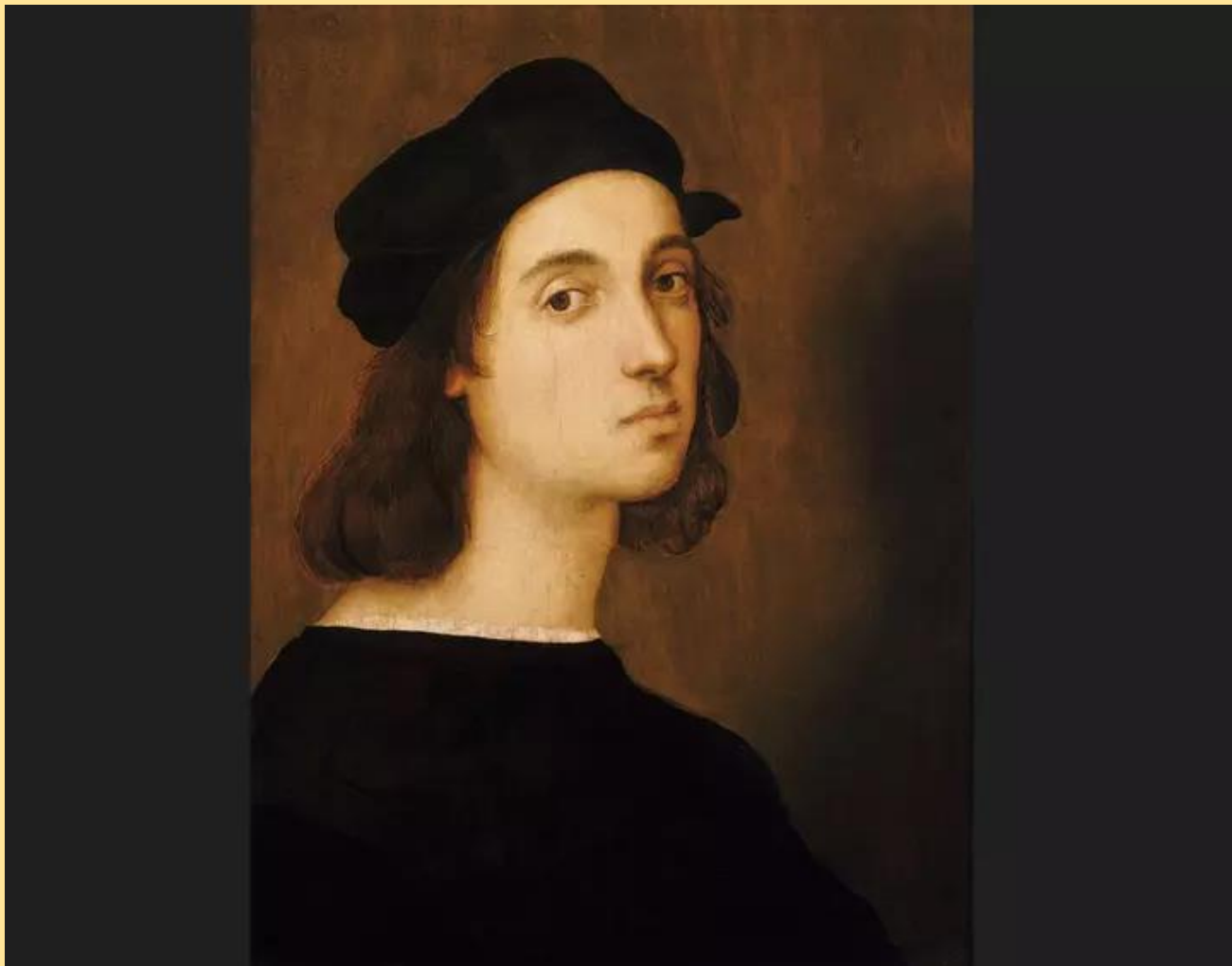
Рафаель Санти (1483 – 1520)

Італійський живописець, графік і архітектор умбрійської, а потім і римської школи.

За своє недовге життя став одним із найвідоміших і найбагатших художників.

Сучасники називали
“Божественним”

“Сикстинська Мадонна”

“Мадонна Конестабіле”

“Святе сімейство” (1506)

“Преображення” (1516-1520)

“Тріумф Галатеї” (1511)

“Прекрасна садівниця”

“Жінка з єдинорогом”

“Донна Велатта” (1516)

**“Афінська
школа”**

(1510-1511)

Сандро Ботічеллі (1445-1510)

Видатний італійський художник Раннього Відродження. Був виразником витонченої чуттєвості двору флорентійського правителя Лоренцо Медічі. У його творчості з'являються картини на античні й алегоричні теми, в яких язичницькі образи пройняті піднесеною і разом з тим поетичною ліричною натхненністю.

“Народження Венери”

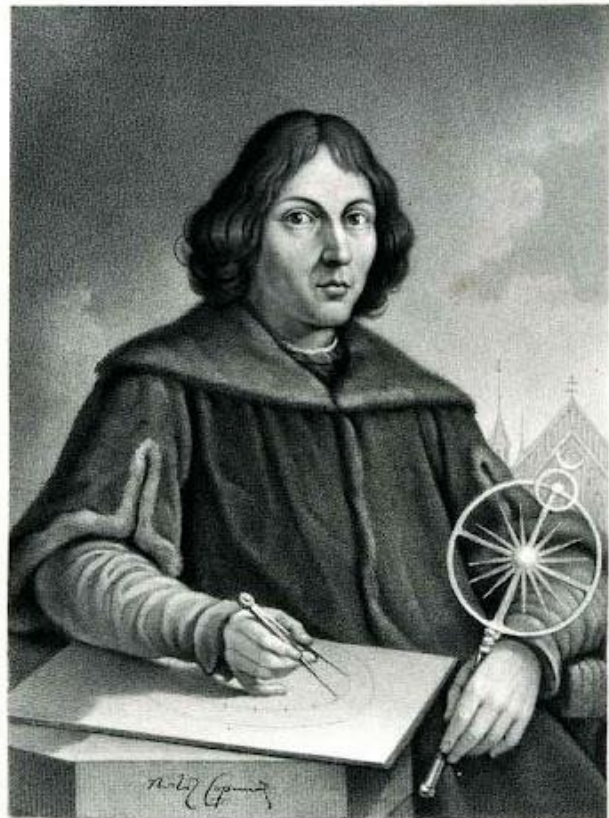

“Весна”

Поява нових знань в галузях:

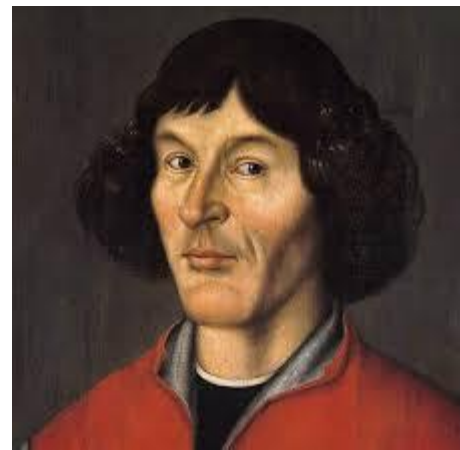
- ❖ астрономії
- ❖ філософії
- ❖ фізики
- ❖ математики
- ❖ медицини

NICOLAUS COPERNICUS. Миколай Коперник.
1473-1543.

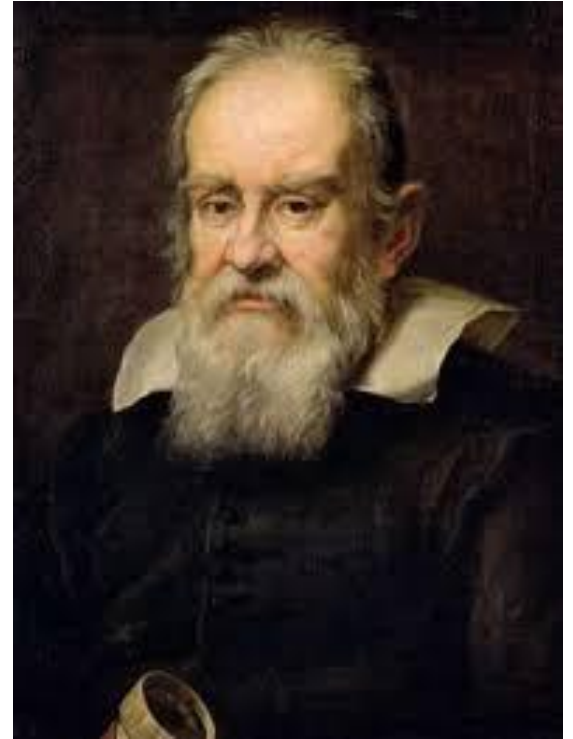
Миколай Коперник (1473- 1543)

Творець геліоцентричної картини світу, який на початку XVI ст. у своїй праці *De revolutionibus orbium coelestium* (Про обертання небесних сфер) математично обґрунтував ідею про рух Землі та інших планет навколо Сонця, визначив послідовність розташування планет, обчислив їх відносну віддаленість від Сонця.

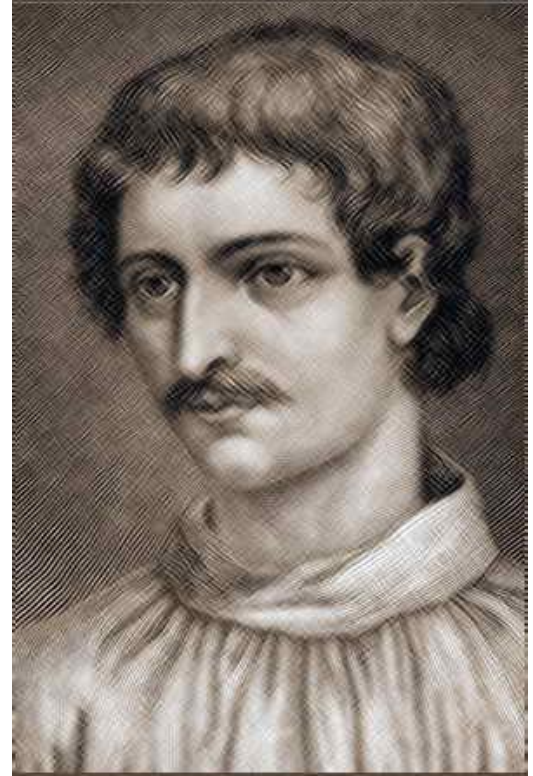
Галілео Галілей (1564- 1642)

Галілео Галілей був основоположником експериментально-математичного методу вивчення природи. Залишив розгорнутий виклад цього методу і сформулював найважливіші принципи механічного світу. Його дослідження кардинально вплинули на розвиток наукової думки. Саме від нього бере початок фізика як наука. Найважливішим вкладом Галілео Галілея в науку була свідома й послідовна заміна пасивного спостереження активним експериментом. Результатами цих експериментів стали зроблені ученим наукові відкриття.

Джордано Бруно (1548- 1600)

Італійський філософ, вчений, поет. Прихильник ідей Коперника. Вчив, що Бог присутній в усьому, що завдання людини полягає в пізнанні божественного в собі та в Природі. Доводив нескінченність Всесвіту і незліченність світів. Прожив дуже активне і плідне життя. За свої переконання був спалений на вогнищі Інквізицією.

Теофраст Гогенгейм Парацельс (1493- 1541)

Був першим лікарем, який використовував у медицині мінерали й хімічні речовини. Різко виступав проти схоластичної медицини, протиставляючи їй спостереження і досвід. Вважав, що всі процеси, що відбуваються в організмі, — хімічні процеси. Вивчав лікувальну дію різних хімічних елементів і сполук. Вважають предтечею сучасної фармакології, йому належить фраза: «Усе є отрута, і ніщо не позбавлене отруйності; одна лише доза робить отруту непомітною» (у популярному викладі: *«Все - отрута, усе - ліки; те й інше визначає доза»*).

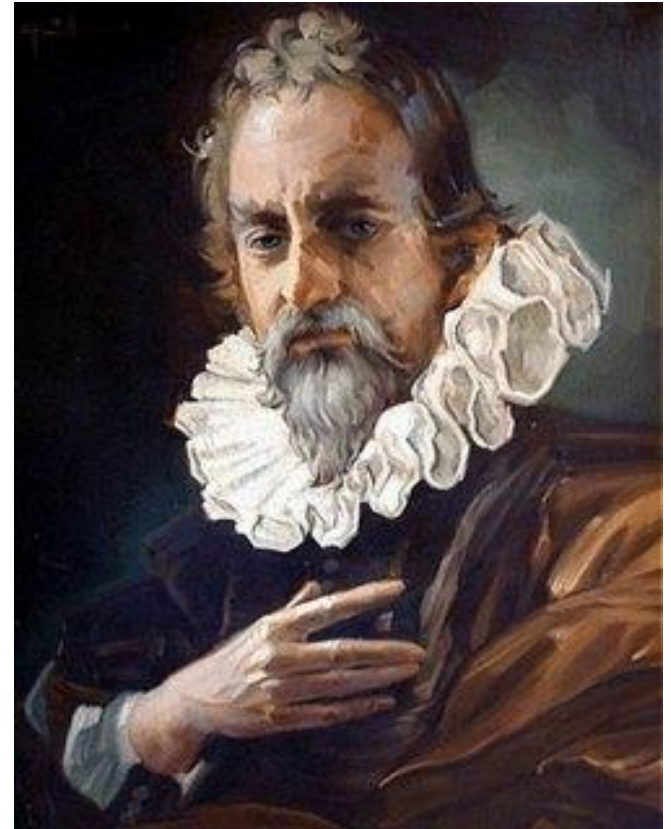
Андреас Везалій (1514- 1564)

Творець сучасної анатомії як науки. Перший дав опис тіла людини, побудований на докладному дослідженні людських трупів; перший розробив у деталях правильну методику секції.

Мігель Сервет (1511- 1553)

Відкрив мале коло кровообігу, яке описав у своїй праці «Відновлення християнства». Опублікував «Географію» Птолемея зі своїми коментарями. Ця книжка здобула широке визнання, тому Сервета почали називати батьком порівняльної географії й етнографії. Також з-під пера цього науковця вийшла праця «Про медичні сиропи». Там він уперше згадав про важливість деяких органічних сполук (які сьогодні називають вітамінами) для здоров'я людини, а також виклав новий підхід до застосування ліків. Таке ґрунтовне медичне дослідження зробило Сервета піонером у галузі фармакології.

Характерною рисою ренесансної культури є всебічна пройнятість мистецтвом

Мистецтво, без перебільшення, є головним досягненням, воно найяскравіше віддзеркалює образ ренесансної культури, її душу. Ніколи до цього навіть в Елладі мистецтво не мало такого величезного значення в приватному і громадському житті.

Для людини Відродження мистецтво мало таке саме всеосяжне значення, як для людини XVIII ст. – філософія, XIX ст. – наука, XX ст. – техніка.

Образами мистецтва забарвлені навіть політика, господарство, війна і дипломатія.

2. Особливості Північного Відродження

Північне Відродження - термін, що використовується для опису епохи Відродження в німецькомовних країнах, або більш узагальнюючи - у всій Європі за межами Італії, на північ від Альп.

Північне Відродження

Художня культура 15-17 ст. в країнах, які знаходяться північніше від Італії, перш за все: Нідерланди, Німеччина, Франція, на рубежі 14 і 15 ст. відзначається появою нових рис, які отримали своє повне гуманістичне вираження у 15—16 ст. Однією з головних особливостей, характерних для мистецтва Відродження в країнах цього регіону, є його зв'язок з пізньою готикою та взаємодія місцевих традицій з мистецтвом ренесансної Італії.

Італійське Відродження

Північне Відродження

Північне Відродження тісно пов'язане з італійським Відродженням, але є низка характерних відмінностей.

Культурологія та мистецтвознавство виокремлюють напрямки Північного Відродження залежно від країни поширення:

- ❖ німецьке
- ❖ нідерландське
- ❖ французьке
- ❖ іспанське
- ❖ англійська
- ❖ польське та інші

Важливу роль формуванні Північного Відродження зіграли економічні чинники: розвиток гірничої справи, текстильної промисловості, друкарства, становлення загальноєвропейських ринкових відносин. Вони стосувалися великих мас людей і їхню свідомість

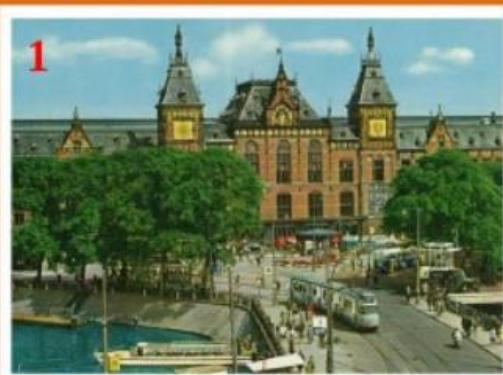
Мартін Лютер
10.11.1483- 18.02.1546
християнський
богослов,
ініціатор
Реформації

Переклад Мартіном Лютером Біблії
німецькою мовою. Це
започаткувало німецьку
літературну мову і створило
прецедент для перекладу її іншими
мовами

Головні центри Північного Відродження:

1. Амстердам
2. Антверпен
3. Аусбург
4. Галле
5. Нюрнберг

Розквіт гуманізму збігся з неймовірним піднесенням у галузі природничих наук і пожвавився інтерес до образотворчого мистецтва та архітектури.

Насамперед це представники Нідерландів та Німеччини найвидатніші художники:

Ян ван Ейк

Хуберт ван Ейк

Робер Кампен

Гуго ван дер Гус

Рогір ван дер Вейден

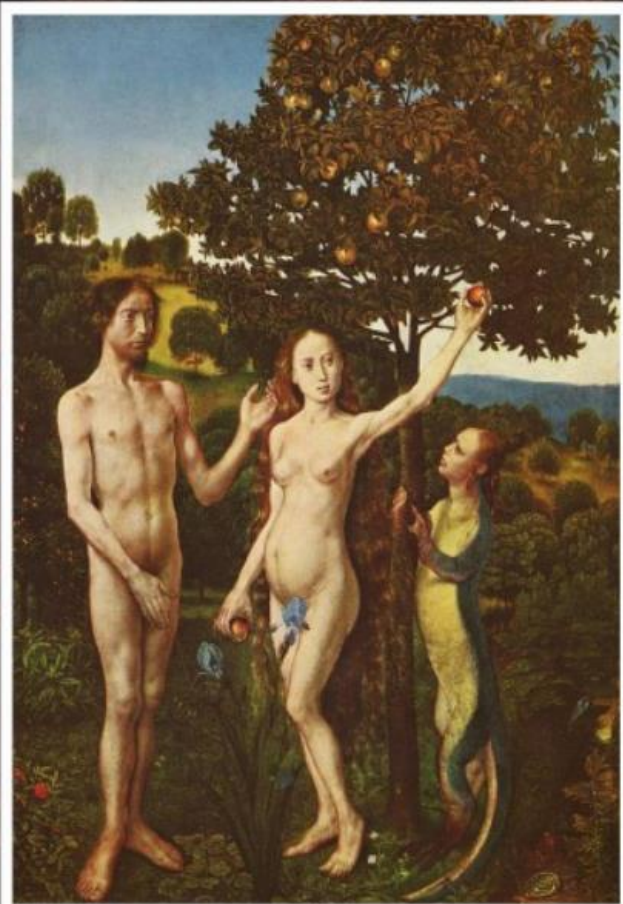
Ханс Мемлінг

Хуберт ван Ейк, Ян ван Ейк. Гентський вітвар

Робер Кампен Алтар Мероде

Гріхопадіння

Гуго ван дер Гус

Успіння Богоматері

Рогір ван дер Вейден «Зняття з хреста»

Ханс Мемлінг «Пристрасті Христові»

Архітектура

Нідерландів, у XV ст. зберігала традиції готики, але у XVI ст. запозичення в Італії ордерних принципів.

Французька архітектура Відродження одночасно поєднуються ордерні та готичні елементи з'явилися позначення «французька колона» «арка Делорма».

Замок Уоллатон-хол – один із ренесансних палаців, що збереглися в Англії. Будувався під Ноттінгемом у 1580-ті роки архітектором Робертом Смітсоном.

Архітектура

Ратуша
Брюселя
1401-1455 рр.

Ратуша з 96-метровою вежею була споруджена у 1401-1455 рр. за проектом Яна ван Рейсбрука.

Скульптури на фасаді, який належить епосі бароко, розповідають сцени з історії міста. В інтер'єрах зберігається багато брюсельських і мехеленських шпалер.

Ратуша в Антверпені.
1561-1564 рр.

Ян ван Ейк (1390-1441 рр.)

Фламандський художник раннього Відродження, майстер портрету, автор понад 100 композицій на релігійні сюжети, один з перших художників, що освоїли техніку живопису олійними фарбами, основоположник Північного Ренесансу.

Добре освічений: знав хімію, географію, геометрію. Видобув унікальний склад олійних фарб. Усю творчість віддав мистецтву втілення на полотні реальної людини, при цьому розкривав його внутрішній світ, не втрачаючи деталей буденного життя.

У творчості Яна ван Ейка вперше в мистецтві Північного Відродження портрет виділяється в самостійний жанр. У погрудній композиціях центром є особа, яка виступає з темного фону; за зовнішньою суворістю відчувається напружене внутрішнє життя.

«Портрет Маргарет ван Ейк,
дружини художника», 1439 р.

«Портрет чоловіка в
червоному тюрбані», 1433 р.

Нідерланди

Ян ван Ейк.
Портрет
подружжя
Арнольфіні

Ієронім Босх (1460-1516гг)

У свідомості художника народжувались картини гротескового плану, які зовні не відповідали реальності, але внутрішньо глибоко її відтворювали.. Художник замислювався про зло, яке сильніше за людину .

Босх втілював світ демонічних сил, що прагнуть перемоги над людиною.

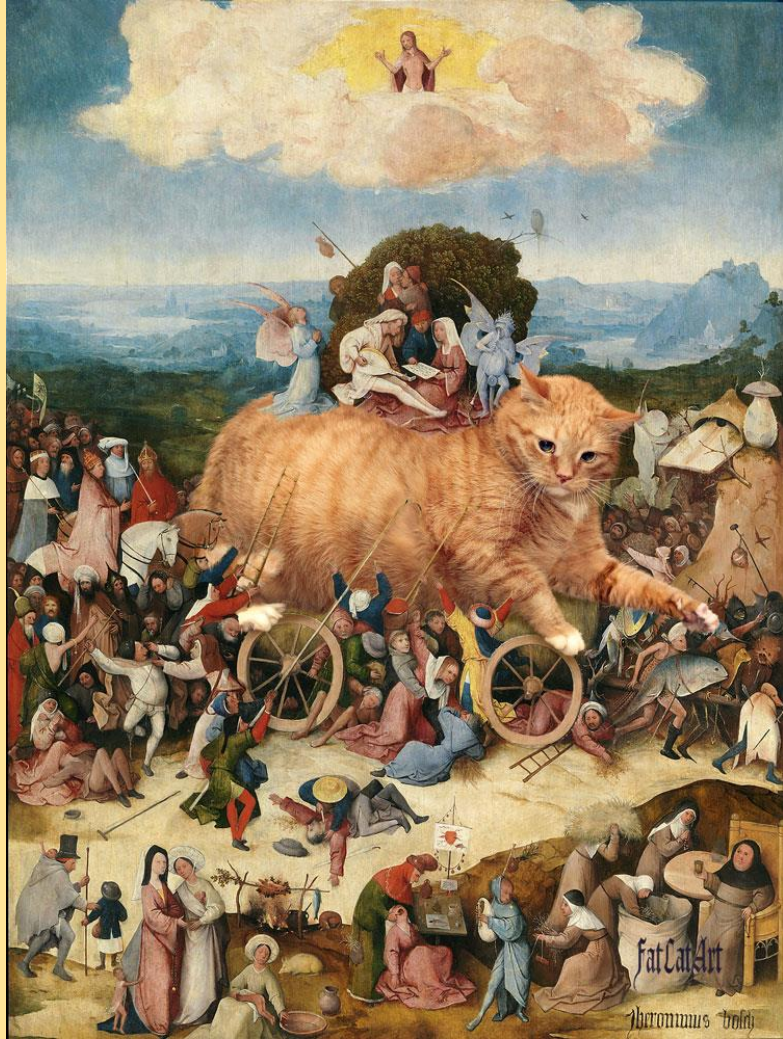

«Несіння хреста»

«Музичне пекло»
«Св. Іоанн на Патмосі»

**Пітер Брейгель Старший, також
відомий як «Селянський» чи
«Мужицький» (1526-1530 — 1569)**

Фламандський художник, який створював гравюри та картини. Більшу частину свого життя виконував різноманітні гравюри та згодом став визнаним майстром у цій справі. Брейгель Старший малював переважно жанрові картини та пейзажі, створювати які розпочав лише в останнє десятиріччя перед смертю. Його творчість вважається «піком нідерландського мистецького Відродження», а його самого «вагомим представником Північного Відродження».

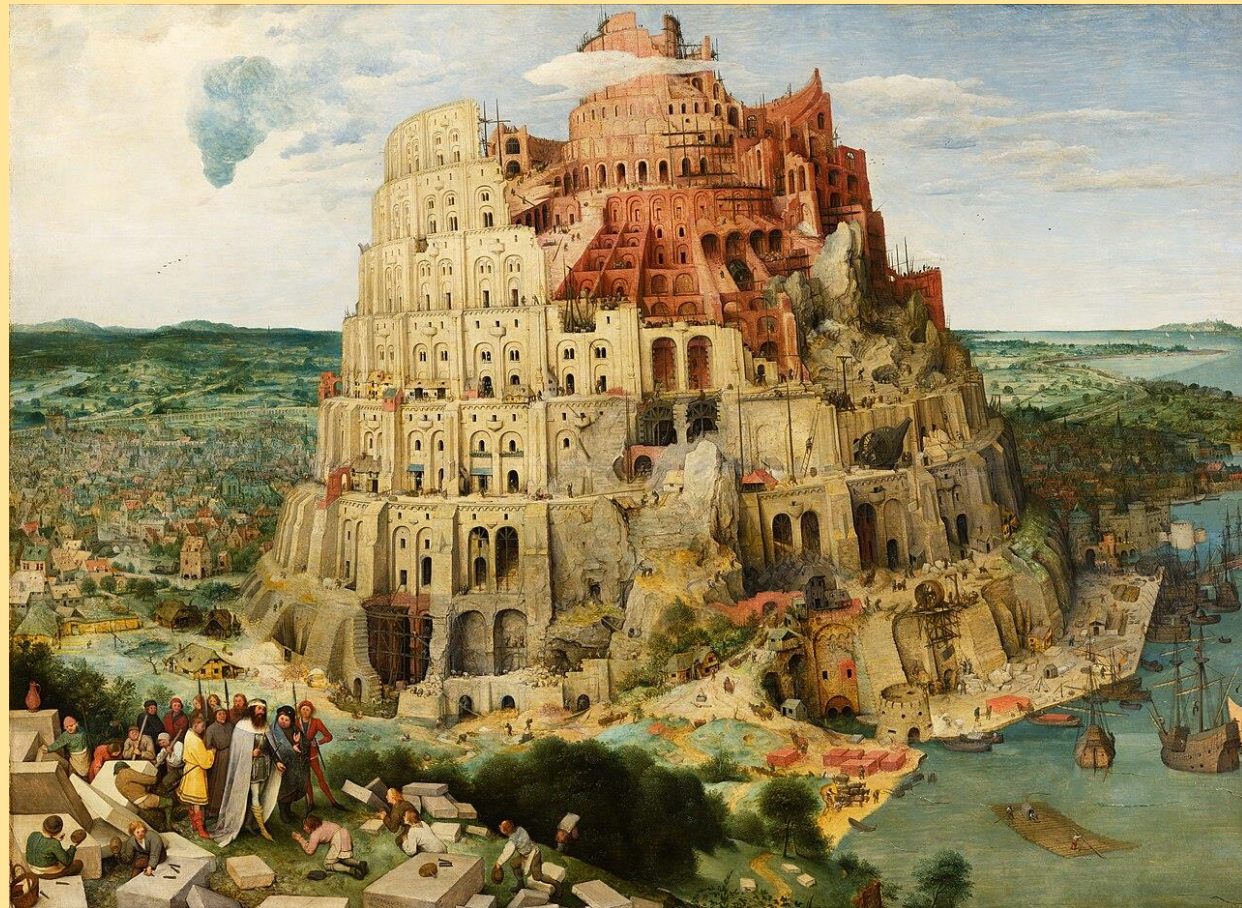

“Сліпі”

«Фламандські прислів'я» (1559) — картина Брейгеля на гуманістично-релігійні роздуми щодо пороків суспільства

**«Зведення
Вавилонської
вежі» або
«Вавилонська
вежа (велика)»**

**Картини Пітера Брейгеля старшого, написані та зображають
буквальні значення нідерландських прислів'їв.**

Країна ледарів. (Лінь гірший за хворобу)

Велике місце в його творчості займає пейзаж, де прекрасний світ природи постає в тісному зіткненні з життям людей. Картини належить до серії пори року.

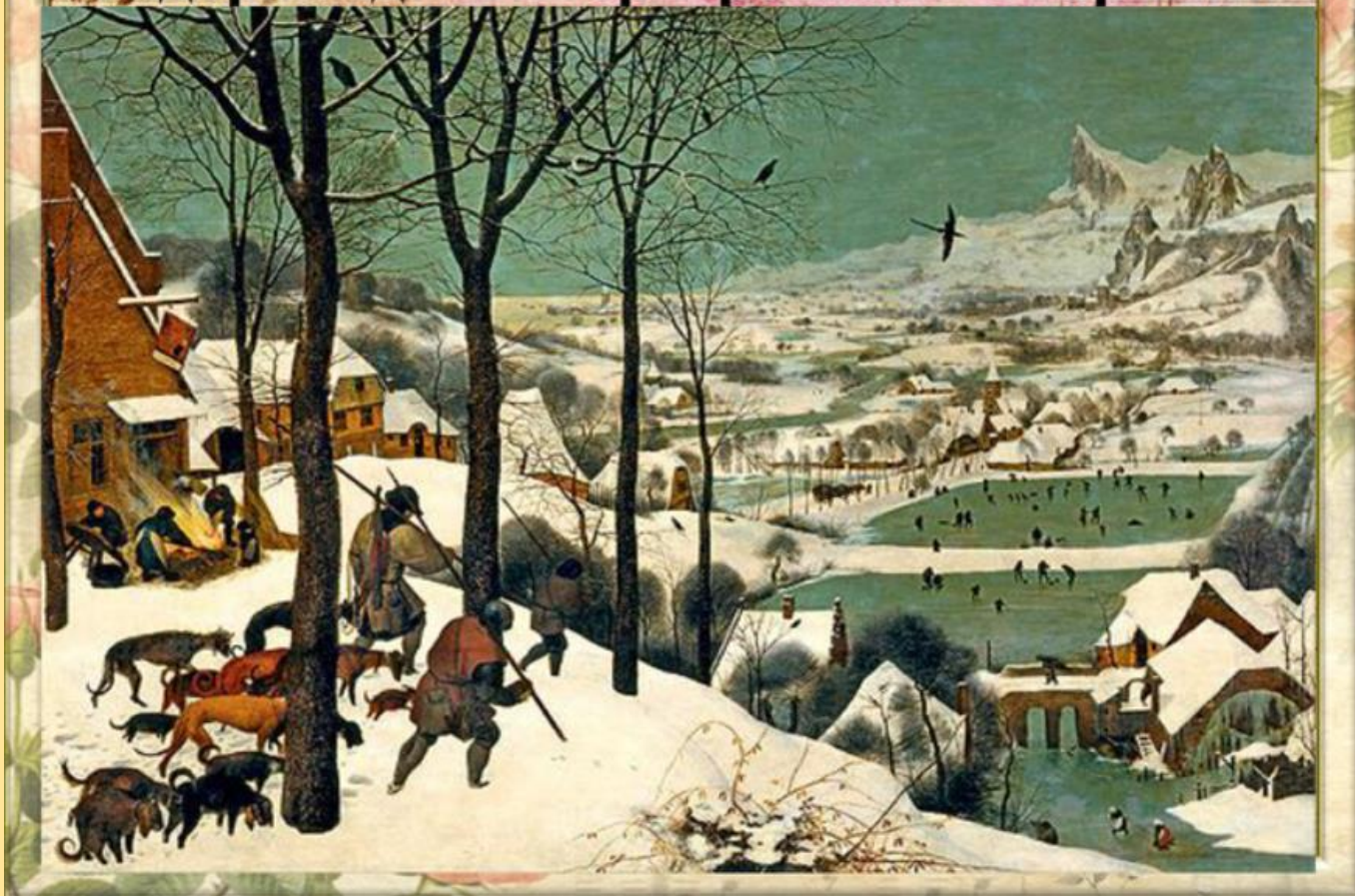

«Жнива» (1565 р.),
написана маслом по дереву

Пітер Брейгель Старший.
"Мисливці на снігу" (1565 р.)

Нідерланди. Пітер Брейгель Старший.

“Пастка для птахів”. Пітер Брейгель Старший.

Альбрехт Дюрер (1471-1528 рр)

Титан Північного Відродження з Німеччини. Реалізовував себе в живописі та поезії, математиці й анатомії, гравюрі та інженерних науках. Відомі гравюри: «Апокаліпсис», «Лицар, смерть і диявол», «4 апостоли». Автор не приховував почуття жаху перед вселенською катастрофою, хоча і був впевнений в справедливості розплати».

Автопортрет Альбрехта Дюрера

1498 р.

1500 р.

Серія гравюр на дереві “Апокаліпсис” (15 ілюстрацій), 1498р.

Альбрехт Дюрер

Апокаліпсис

Гравюра на дереві

Die heynliche
Offenbarung
Iohannis

Свято чоток, 1506 р.

**Диптих “Чотири апостоли”,
1526р.**

**“Майстерні
гравюри”,
1513-14рр.**

**Лицар, смерть
та диявол**

Джузеппе Аргимбольдо

3. Реформація та її вплив на духовну культуру

Реформація (в перекладі з латини – перетворення, виправлення) – загальновизнана назва широкого суспільно-політичного руху, що на початку XVI століття охопив майже всю Європу. Спрямований проти католицької церкви, він спричинив створення кількох нових церков, так званих протестантських. З ідеологічного погляду Реформація досить послідовно відобразила новий, буржуазний час в історії Європи, відіграла величезну роль у руйнації старого феодално-патріархального укладу в культурі, мисленні, способі життя.

Засадничі для всього євангелічного напрямую твердження:

- спасіння людини залежить не від виконання “добрих справ” (таїнств, обрядів і жертв на користь церкви), але тільки від віри в спокутувальну жертву Христа;
- джерелом істини в релігії є не священна усна традиція, а тільки Святе Письмо, передусім Євангелії.

4. *Ренесанс у мистецтві України*

Починаючи з середини XIV ст. культурне життя України розвивалося у несприятливих умовах. До них слід віднести роз'єднаність українських земель, відсутність єдиного політичного центру, соціальне й національне гноблення з боку польських, литовських, угорських, турецьких та інших іноземних загарбників, постійну жорстоку агресію татар. Більша частина українських земель знаходилася у складі Литовської та Польської держав.

Із включенням українських земель до складу Речі Посполитої, почався процес широкого проникнення до України католицизму і польської культури. Полонізації українських земель сприяла й своя, національна шляхта, сподіваючись отримати більше прав та привілеїв після остаточного об'єднання Польщі й Литви. Частина української шляхти почала переймати польські звичаї, побут, мову і навіть католицьке віросповідання.

Ренесанс в українській культурі був своєрідним і як історичний етап хронологічно не збігався з італійським або західноєвропейським Відродженням. Ренесанс почав свій шлях на українських землях вже на початку XVI ст. Однак лише в другій половині XVI ст. та в перші роки XVII ст. прояви Ренесансу стали досить помітними.

Причини особливостей українського Ренесансу

Руйнівні наслідки
ординської навали.

Загарбання земель
литовськими та
польськими
феодалами.

Агресія Кримського
ханства та
Османської Порти.

Архітектура України мала всі ознаки рецепції ренесансної стилістики з її центричністю та симетрією планування, горизонтальним членуванням на поверхи, застосуванням античної ордерної системи, декоруванням з використанням русту, аттиків, різьбленого обрамлення вікон і порталів з фронтонами, пошуками гармонії з ландшафтним середовищем.

Архітектура

Укріплення **Збараського замку** (XVII ст.), побудовані за проектом італійського архітектора В. Скамоцці, складаються з валів, зміцнених у кутах бастіонами, одноярусної в'їзної вежі та глибокого рову. На замковому дворі знаходився прямокутний в плані двоповерховий характерних ренесансних форм палац з балконом на кам'яних консолях.

Один з найкращих тогочасних **замків у Підгірцях** (1635–1540) мав потужний стилобат з наріжними бастіонами та казематами. Сам замок не ховався за мурами, а виступав над ними, що надавало йому величної монументальності, самостійності, доповненої органічним вписуванням у навколишній ландшафт.

Замок інкрустовано рельєфною кладкою прямокутними каменями з грубо обтесаною випуклою лицьовою поверхнею та декоровано аркадними лоджіями та вишуканими вежами на двох ризалітах.

Регулярність як характерна риса планування ренесансних міст вплинула на розбудову Львова, в центрі якого – **площа Ринок**, від квадрату якої відходило вісім вулиць під прямим кутом. На площі Ринок збереглися унікальні пам'ятки житлової архітектури, які за традицією розміщено на вузьких ділянках вздовж однієї лінії, що зумовило домінантне значення фасаду.

Особливою гармонією вирізняється **будинок Корнякта** (1573–1580): його нижній поверх слугує надійною основою для стриманої пластики другого поверху з чітким ритмом розміщення вікон з фронтонними завершеннями та ефектного третього поверху з високим аттиком. Центричне планування будинку Корнякта з внутрішнім двором, оточеним триярусною аркадою, має в собі всі ознаки італійського палаццо.

Оригінально виконано **Чорну кам'яницю** (1577), фасад і наріжні пілястри якої вкрито тесаним каменем і оздоблено орнаентами та сюжетним різьбленням, що надає споруді рис оборонності та масштабності.

Ренесансні архітектурні традиції відчутні також і у львівській **каплиці Боїмів** (1609–1615), центричній усипальниці, побудованій як восьмимерик на четверику, перекриті куполом. Архітектура Львова XVI–XVII ст. відтворила простір гармонійно організованого ренесансного міського середовища.

Готичний стиль в Львові.

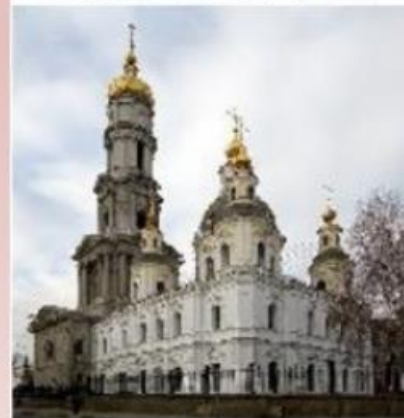
Вірменська церква.
II половина XIV ст.
Майстер Дорінг.

Латинський кафедральний
костел

Андріївська церква

Успенський
кафедральний собор,
Харків

**Архітектор
Андреа дель
Аква**

**Замок був збудований у
1635-1640 роках під
керівництвом
архітектора Андреа
дель Аква за
вказівкою коронного
гетьмана Станіслава
Конецпольського.
Підгорецький замок є
одним із найкращих у
Європі зразків
поєднання
ренесансного палацу з
бастіонними
укріпленнями .**

**Гетьмана
Станіслава
Конецьпольськог**

**Каплиця Боїмів.
Розташування
Львів**

**Палац Корнякта – пам'ятка
ренесансної архітектури .**

У другій половині XVI ст. у Львові сформувалася місцева ренесансна школа.

РЕНЕСАНС

Збудована 1577 року Петром Красовським.

Успенська церква збудована у 1591–1629 рр. за планом Павла Римлянина.

ВИСНОВОК: АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕЙМАЄ ДОСЯГНЕННЯ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Храм на Закарпатті.

Навчається кращому і починає свій подальший розвиток на синтезі двох культур.

Але відчутна домінанта національного стилю.

**Вплив західноєвропейського
мистецтва на українське мистецтво
різьби та скульптурі.**

**Надгробок Анни Сенявської
із замкової каплиця у
Бережанах.**

**Скульптура Мікеланжело
"Мадонна з немовлям".**

В українському образотворчому мистецтві кінця XVI— початку XVII ст. набуває розвитку портретний живопис. Під впливом гуманістичних ідей художники того часу звертають особливу увагу на обличчя людини, прагнуть передати характер, розум, силу волі, почуття власної гідності.

Портрет Костянтина Корнякта 1604р

Портрет Яна Гербурта 1578р.

- Розвиток українського портретного живопису. Під впливом гуманістичних ідей художники того часу прагнуть передати характер, розум, силу волі, почуття власної гідності.

Одним з найкращих таких портретів став портрет **Григорія Гамалії** (др. пол. XVII ст.), який у ваговитості форми монументального тіла, різкому контрасті світла і тіні, урочистому акорді золота, пурпуру і оксамиту представляє образ людини ренесансного типу, енергійної і самоцінної.

Раїна Вишневецька дуже багато зробила для розвитку православ'я.

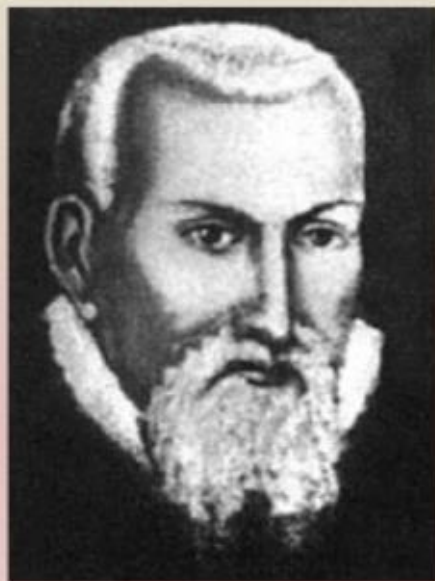
Робота Пітера Рубенса

Ренесансне почуття досконалості форми характерне для ікон **іконостасу з Успенської церкви с. Наконечного** (XVI ст.), образи якого вирізняються витонченістю постатей, благородством колористичних гармоній, вишуканими лінійними ритмами, пошуком контрастних індивідуальних характеристик персонажів.

**Зачинателі гуманістичної культури в Україні:
Юрій Дрогобич, Павло Русин та Станіслав Оріховський.**

Юрій Дрогобич
вчився в Краківському,
Болонському університетах.

Павло Русин -
Краківський та Грейсфельдський
університети

Станіслав Оріховський
п'ять університетів.

Таким чином, Ренесанс в українській культурі став наслідком складного й тривалого процесу взаємодії вітчизняної та європейської культури. І хоч українські митці не сформували цілісної ренесансної культури або стилю, зате творчо переробили кращі досягнення західної Європи, насамперед Італії, використали їх для розвитку власної нації, формування власної державності

